

Nyitra-völgyi Lap

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési ár:

Egész évre 8 korona. — Félévre 4 korona.
Negyedévre 2 korona.
Néptanítóknak feleáron.

SZERKESZTŐ:

SZALAY PÁL.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

POLLÁK LENGYEL BÉLA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

NAGY-TAPOLCSÁNY Fötér (Platzko-féle ház)

hova a lap részét illető közlemények küldendők.

Előfizetési és hirdetési díjakat a kiadóhivatal vesz fel.

— Egyes szám ára 20 fillér. —

Politika és társadalom.

A képviselőválasztások által felkorbácsolt pártszenvedélyek vihara nem szokott elmúlni anélkül, hogy romboló hatása meg ne látszanék társadalmi életünkön. Az amugy is nagyon laza társadalmi egység szétmállását még jobban előidézi s a pártkérdésekből személyi kérdéseket csinál, mely a társadalom tagjai közé sokszor az egyenlenség üszkét veti s engesztelhetetlen gyűlöletet teremt.

Pedig a jogra, a szabadságra és alkotmányra csak az a nemzet érett meg igazán, mely egyuttal a szellem szabadságát képes dokumentálni politikai és társadalmi életében.

Az igazi szellemi szabadság pedig föltételezi azt, hogy a politikában pártokat igen, de személyeket ne ismerjünk, politikai meggyőződése miatt ne tekintsünk senkit személyes ellenségünknek, mert az igazi műveltség éppen abban nyer legvilágosabban kifejezést, ha mindenkinek — legyen az bár politikai ellenfelünk, — tiszteljük a meggyőződését.

A művelt Nyugotnak azonban talán a legműveltebb nemzete sem érett meg még annyira a szabadság és egyenlőség számára, hogy alkotmányos jogait ezen ideális szellemben tudná gyakorolni. Mert

ha a nemzetnek egy-egy rétege, egy csekély töredéke felül is bír emelkedni a kicsinyes felfogásokon, ha a szabadság és egyenlőség eszméje szívét és lelkét át is tudja hatni, de a nagyobb rész, a tömeg, mely korlátlan szabadságra, hatalmon kívüli állapotra áhítozik, nem képes politikai meggyőződésében az elfogulatlanság ideális álláspontjára helyezkedni, nem képes személyi motívumoknak a politikai harcra való vegyítése nélkül alkotmányos, honpolgári jogait gyakorolni és érvényre juttatni.

Ebből származik aztán a társadalmi egység szétbomlása, ez idézi elő azt, hogy a társadalom egyes tagjai a választási campagne alatt és a választás után az ellentétes politikai meggyőződés miatt gyűlölettel, fékevesztett indulattal törnek egymásra. A pártszenvedélyek vihara sokszor jóbarátokból engesztelhetetlen ellenségeket csinál. Megtörténhetik ugyan ennek az ellenkezője is, t. i. az, hogy az ellenségeket az azonos politikai meggyőzések egymáshoz közelebb hozzák s a választási urnát mint jóbarátok hagyják el.

Mindazonáltal a kavargás sokkal nagyobb méretű szokott lenni a társadalomban, semhogy az utóbb említett, kivételesen előforduló kedvező körülmény a

megbillent mérleg egyensúlyát helyreállíthatná.

Napjainkban ez a társadalmi felfordulás nagy arányokban kezd mutatkozni, mert a vallást belekeverték a politikába s ezáltal nemcsak az ellenkező politikai meggyőzések, hanem a vallási meggyőződés is belépett a harci vonalba.

A tömeg, mely az alkotmányosságot, szabadságot és egyenlőséget csak a demagogiai uralmában véli megnyilatkozhatni, rátereltetett arra a sikamlós utra, mely csakugyan a demagogiához vezethetne, fölkapta a jelszót, ráírta politikai zászlójára a vallást s ebbeli meggyőződését mint fegyvert szegzi az ellenpárti melléne.

Pedig Magyarország történelmének leggyászosabb lapjai azok, a mikor a vallást, a hitet beledobták a politikai pártszenvedélyek kavargó örvényébe s a politikai harcból vallási harcz lett s a különböző hitfelekezetek aztán olyan gyűlöletesen, vehemensen támadtak egymásnak, hogy elvesztették szemekik elől a nemzeti geniusz tündöklő glóriáját, megfeledkeztek a közös hazáról, a hazafiságról, megkezdődtek a vallási üldözések.

És mi volt ennek az eredménye?

A vallás profanizálva lett, az igazi vallásosság egy szememnyit nem épült

A „Nyitra-völgyi Lap“ eredeti tárczája.

Egy kis félreértés.

(A debreczeni „Magyar Irodalmi Társulat“ által jutalmazott humoreszk.)

— Irta: Dr. Várdi Ödön. —

Hamvas Jenő (baráti körben Jankó) nagyon csinos fiú. Eszes, ügyes, igazán „sikkés“ gavallér, csak egy hibája van: több a kiadása, mint a bevétele. Ebből az eredmény: adósság.

De nem azért él ám Muharán nemes, nemzetes és vitélő Etédi Márton uram a hat eladó leányával, hogy Jenő urfi az ő zsebéből egy pár bankócskát ki ne szivattyuzzon. De hogyan?

Ha ír neki s kéri, hogy „tudományos buvárlatai folytathatása céljából“ küldjön részére pár forintot, a bácsi siet eladó leányaira hivatkozni s arra, hogy adott már eleget, többet nem ad. Pedig most okvetlenül szüksége volna rá. Egy pár türelmetlen hitelező nagyon sürgeti.

Megvan. Éppen holnap megy Muharára Kárpáti Mihály, ez kedvező alkalom arra, hogy magát megboszulja s pénzt szerezzen.

Kárpáti Mihály uram — ki még fiatal ember számba megy — gabonakereskedő. Ép-

pen tegnap kérdezősködött Jenőtől, nem-e tud Muharán valakit, a kinek tetemes buzája van eladó?

— Dehogyan nem, — felelte Jenő — ott van mindjárt Etédi Márton, rengeteg mennyiséggel bír az.

— Akkor jól van, holnapután a déli vonattal utazom.

— De barátom, — felel Jenő — ajánlom, minél gavallérosabb külsővel jelenj meg, ez hat a bácsinál, majd akkor olcsóbban vásárolhatsz nála.

Kárpáti hazament készülödni, Jenő pedig hazament s kedves bátyjának ezt írta:

„Szeretett nagybácsim!

Az égnék tetszett önt hat leánynyal megáldani. Ezek érdekében fáradozom most éppen s költség fejében kérem, sziveskedjék 50 frtot küldeni postafordultával. Ha megkapom, úgy kieszközlöm, hogy a legnagyobb titokban menjen önhöz leánynezőbe Kárpáti Mihály, egy dusgazdag bankár fia.

A déli vonattal fog menni. Megismeri majd bátyám, magas, barna ifjú, szürke kalappal s diszes óralánczcal jár. A fiú nagyon szerény, ezt figyelmebe ajánlom, azért csak tessék őt kitűnő figyelemmel fogadni. A házasságra biztos kilátás.

Maradok mindnyájukat csókoló unokacsócskák

az ötven forintot váró:
Jenő.“

Megboszulom legalább magam, a miért nem akart mostanában pénzt küldeni s kapok is ötven pengőt. Valóban, jól számított. A bácsi, amint a levelet elolvasta, vérző szívvel bár, de örülve, hogy egy leányán tud adhat, elküldte az ötven forintot. Jenő pedig megsürgönyözte:

— Holnap megy Kárpáti!

Kárpáti ur valóban az utasítás szerint magát — hogy minél olcsóbban jusson a buzához, — gavallérosan kicsipve, elutazott Muharára.

Alighogy kiszállott, oda rohant hozzá Etédi ur, a leányain tudadni óhajtó apa, áradozva megöleli s kiáltja:

— Isten hozta, kedves fiam!

— Na ez jól megy, gondolta Kárpáti — itt olcsón lehet vásárolni, — ha oly udvarias az eladó . . .

De távolról sem volt még vége Kárpáti ur meglepetésének. Kocsi várta őt, ezen robtak be a városba.

Megérkezve, bevonult a hős gabonakereskedő az ünnepies mezbe burkolt házba, hol

ezen, a polgárok, — a haza vére patakokban ömlött és a belviszályt elnyomta, megszüntette egy idegen harmadik hatalom.

Azt mondhatnák erre sokan, hogy a mai korban a középkor vallásos harcrai nem ujulhatnak fel, tehát az ilyen rémlátományok ne gyötörjenek bennünket.

Igen! a véres harcok, a vallási üldözések kora lejárt, kifejtett állami életünk lehetetlenné tenné, hogy a középkor e sötét epizódjai feltámadjanak, polgárvér nem fog folyni az igaz, de a szellemi harc, — mely sokszor több áldozatot hagy magután, mint akár a mohácsi vagy Mohi pusztai csatától, — földülje társadalmi létünk alapjait, a vallás profanizálva lesz most talán jobban, mint akár a középkorban s éppen a tömeg szemében — mely még most mint politikai fegyvert használja azt — le fog szállani azon eszményi piadestől, melyen a vallásnak mindenki szemében állani kell.

És azt hiszi valaki, hogy a nemzetre, a hazára, annak hatalmi pozíciójára nem lesz az kihatással?

A családon épül fel a társadalom, a társadalmon pedig a nemzet, az ország. A társadalmi egység szétmállása által a nemzet alapja meginog, mint mikor a szobor talpatát az idő vasfoga szétszedi s a szobor ledül.

A hazafiúi lélek döbbenik meg bennem, midőn — ha laikus ésszel is, de hazafias érzéseimtől sarkallva vizsgálom a helyzetet.

Ez a káros irányzat vagy egy egészséges reakciót fog szülni, mely a bajt gyökerestől orvosolni fogja, vagy pedig lehetetlenné fogja tenni a társadalmi életet és éppen intencziói ellenére nem a vallásosságot, hanem a vallástalanságot fogja terjeszteni. Adja Isten, hogy ne úgy legyen!

Sphinx.

már várta őt legdiszesebb ruhájába öltözve a mama, hat leányával. Nem illő ugyan, de mégis megmondom, hogy a 40-esbe járó kisasszonyok ugyancsak hasznát vették a rizspornak. A mama siet kedves leányait bemutatni.

Eszmeralda, Izabella, Eufrozina, Viola, Irénke és Kamilla.

A jámbor gabonakereskedő váltig bámult, ugyan mi köze a gabonának a leányokhoz, de hát ha olyan udvarias a házigazda?

A mamának azonban feltűnt, hogy a vélt kérő nem nagyon társalog a hat virággal — oda sug a bácsinak, de az visszasugja:

— Tudod, megírta Jenő, hogy nagyon szerény.

Jenő azt is megírta, hogy minél jobban kedveskedjenek neki. Nos, a leánykák műveltségük kimutatására egyre-másra beszélgetnek az írókról, költőkről. A kétségbeesett gabonakereskedő csak bólingat fejjével, hogy jön ez a buzához?

Szóba is hozza: „De kérem, én . . .“ De nem folytathatja. A mama ugyanis felszólítja leányait, hogy mutassák be képzettségüket, gondolva, hátha jobban megtetszenek. Az egyik énekel, a másik zongorázik, a harmadik . . .

Majd uzsonnáznak. A gabonakereskedő nem tudja mire vélni, mi különös a buzavásárlásnál, hogy így körül veszik. Izletesebb talatok kerülnek az asztalra, a mama nem felejté hozzá tenni, hogy ezt Irénke készítette, ezt Camilla. Nemde remek, nemde fen-

A kivándorlók pénze.

Népesedésünk és nemzeti erőnknek állandó nyíl ebét képezi már több mint két évtizede kivándorlási ügyünk. Megdöbbentő adat, hogy 1885-től 1895-ig lefolyt évtized alatt csupán Amerikába 200,000 magyar honos vándorolt ki. S még ennél is jellemzőbb közgazdasági állapotaink sanyarúsága, hogy tavaly 43 ezer, sőt ez évben már 114 ezer volt kivándorlónk száma.

Mindeddig egyedül az államtól várta mindenki a baj orvoslását s erre teoriában hathatós szereket is ajánlottak, de ezek gyakorlatilag nem voltak kivihetők.

A kormányok — az eddigiek is és még fokozottabb mérvben a mostani — sok jóakarattal, de eszközök hiányában kevés sikerrel küzdöttek e téren.

Végre most kezd rájönni a közvélemény, hogy nem csak az államnak, de a társadalomnak is kötelessége, hogy tegyen minden lehető a szegénytelen állapotok megszüntetésére.

A társadalom munkára hívására az Országos Magyar Gazdasági Egyesület adta meg az impulzust, mely egyik gyűlésén bizottságot küldött ki a kérdés tanulmányozására.

Az államnak egyelőre az volna a teendője, hogy ha már nem szüntetheti meg a tömeges kivándorlás indító okát, legalább igyekezzen megvédeni a már kivándorolt, de hazájukhoz azért többé-kevésbé hű maradt polgárait. És erre már eszközei is vannak a kormánynak.

Köztudomásu, hogy kivándorlónknak egy része új hazájában megtalálja a keresett munkát, a megélhetést — bár nélkülözések árán — s még itthon maradt családtagjainak is tud pénzsegélyt küldeni. Sőt nagy azoknak a száma, kik nem bízva az amerikai pénzintézetekben, magyarországi bankban helyezik el megtakarított pénzét.

Az amerikai tótság, pl. milliókra rugó feles keresetét a pánszláv fátbank útján juttatja az itthon levők kezeihez, a mivel

séges? Ugye remekül énekel, ugye remekül zongorázik?

A szerencsés gabonakereskedő csak intget, mire a mama boldogan sutogja: „El van bájolva, biztos kilátás!”

Kárpáti pedig hasztalan eseng Etédi urnak, hogy a vásárlás, stb., Etédi csak szerénykedésnek véli, nem hallgatja. A pompás ebéd után, mely a „kérővel” a hat kisasszony főztjét volt megismertetendő, végre eredményre vezetett Kárpáti fészkelődése. A boldog mama azt vélte, hogy a meghódított „kérő” nyilatkozik, oda szólt az örömkönnyekben uszó férflunak, férjének:

— Menj Kárpáti urral — egy mosolygó tekintetet vetett arra — beszélj.

Bemennek a másik szobába. A hat leányos apa ünnepélyes hangon szól:

— Uram!

— Van-e eladó a csürben?

— Etédi bácsi megütődik. Ez még sem illő, az ő „tisztos” házat csürnek nevezni. De hallgat, magába fojtja bosszuságát, végre felel:

— Isten kegyelméből van hat.

Most a gabonakereskedő ütődik meg. Micsoda hat, talán hat csür buzája van?

De azért tovább kérdi:

— Aztán jók-e?

— Neghiszem azt, mindenki dicséri.

— Szeretném megnézni, súlyos-e?

No, ez mégis szemtelenség, — gondolja

hozzájárulnak e bank vagyonának szaporításához is s ez okainál és következményeinél fogva a nemzetiségi törekvések javára válik.

Az amerikai magyarok már körülményesebb eljárással juttatják haza megtakarított pénzüket. Ők t. i. elmennek a jegyzőhöz s ennek segítségével a magyar postatakarékpénztárnak küldik be pénzüket. Ez könyvecskét állít ki részükre s elküldi az illető jegyzőnek, ki viszont kiadja azt a betevőnek. Könnyen elképzelhető, hogy ezen eljárás, bár a postatakarékpénztár dicséretes módon díj- és portómentesen végzi a maga dolgát, a négyszeres közvetítés folytán nemcsak hosszadalmas, de költséges is a betevő részére.

Lépjön ki tehát a postatakarékpénztár a conservativság kerékvágásából és ne féljen újítást próbálni.

Állítson föl Amerika azon néhány városában, hol magyar kivándorlók zöme lakik, Havletonban, Clevelandban s egyebütt, megbízható pénzintézeteknél oly expozitúrákat, melyek közvetlenül átvehetnek, a magyar intézmények iránt még új hazájukban is bizalommal viselhetők, kivándoroltaktól a takarékbetéteket a m. kir. postatakarékpénztár részére. Nemzetiségi és pénzügyi szempontból is, de már azért is üdvös lenne az, mert így még is csak valami kontaktusban állnának szülőhazájukkal — a szegény amerikai magyarok.

A nagytapolesányi választás.

A választási campagne utolsó napjaiban sem fordultak elő olyan epizódok, melyek az elfogulatlanul ítélő szemében jelentősebb színben tűnhetnének fel. Erőszakoskodásról, megvesztegetésekről hallottunk elegendet, a komoly ember azonban csak mosolygott ezeken a vadkacsákon. Nem képzelhetünk okos embert, a ki vesztegetésre adná még most is a fejét, s kitenné magát annak, hogy az új választási törvény egész szigorával mint Damokles kardja csapjon rá s hogy végeredményében mégis csak a bukást idézné elő párja részére. A gyengébb fél mindig hajlandó lármát csapni

a bácsi, ez az én kedves leányaimat akarja megmérni.

Gyalázat. Villámló szemekkel elfojtja dühét s felel:

— Megtermett az mind.

Hát aztán — feleli Kárpáti ur, ki azt hitte, hogy a gabonáról van szó, — nem esett bele a féreg?

Hah! Etédi bácsi még sohasem volt ilyen dühös. Az ő leányairól ilyet beszélni? Micsoda illetlen fráter ez, hisz ez a legvadabb realista, tultesz Zolán, kit titokban olvasgatott. A lehető legdühösebben felkiált:

— Szemtelen, mit mer kérdezni?

— De kérem, — felelt a megrettent gabonakereskedő, — a régi, penészes . . .

Nem folytathatta tovább. Etédi bácsi a kölykeit védő oroszlán módjára ráugrik, fojtogatni kezdi, óriás hangon kiáltozva:

— Ostoba, nevetlen, goromba, az én leányaim régiak, penészesek?

— De - de - u - uram, m - meg - fojt, — sikolt a fuldokló gabonakereskedő.

A nagy zajra berohan a mama hat leányával. Ajukkal a rémjelenet láttán, majd hozzájuk rohan, elvárásza őket, kérdi, mi baj? A papa elmondja panaszát.

A félig holt gabonakereskedő mentegetőzik, hiszen a gabona sokszor férges, „zsuzsókos”, vagy penészes.

Azért akarta megnézni

— Micsoda? — kérdé holtra ijedve a ha-

riadót fujni, mert hát a bukás előízete konsternációt és ideges lelkiállapotot idéz elő minden embernél, az ilyen lelkiállapotban pedig nem tudunk a helyzetnek elfogulatlan urai lenni.

A legutolsó nap lázasan dolgozott mind egyik párt, hogy a többséget a maga részére biztosíthassa. De leglázasabban dolgozott a néppárt, mert valószínűen érezte, hogy a szavazók többsége nem az ő részén van, habár meg kell vallani az igazat, tekintélyes számot hozott össze, a mely meglephette a szabadelvűpártiakat is.

Ki is eszelték a korteskedésnek minden nemét, fanatizálták a népet a legvégső határig, annyira, hogy a fanatizmus átragadt az éretlen gyerekhadra, kofaasszonyokra, utcacsöcselékre is s ezek megvadulva, minden emberies érzésből kivetkezve dobálóztak a trágár, csúf nevekkel, mit a szabadelvűpártiakra szórtak.

Október 3-án reggel 7 óra tájban kezdődött meg a választók bevonulása, még pedig a praticzi szavazókkal, a kik mind néppártiak voltak. Janda meg lehetett elégedve velük, mert ezek igazán lelkes néppártiak voltak, mely körülménynek pszichológiai oka abban leledzett, hogy Janda egy Prasiczon tartott programbeszédében nagyon sok jót és szépet ígért a népnek, a miből azután azt hisszük, keveset fog megvalósíthatni.

Szabó Kálmán főszolgabíró által kidolgozott helyszíni rajz szerint a szabadelvű választóknak Stummer majorja előtt levő üres telken, a néppártiaknak pedig a marhavásártéren volt a székértáboruk.

Ezek a térképek, melyek a rendezők között kiosztattak, nagyon jó szolgálatot tettek s ezéljüknek megfelelően a rendezők intézkedéseit természetűvé, egybehangzóvá tették.

Hét óra után a chrábori ut a néppárti, a tavarnoki ut pedig a szabadelvűpárti választókat csak úgy öntötte. Ha az ember csak egyoldaluan a chrábori utat nézte volna, hát szentül meg lehetett volna győződve arról, hogy Szulyovszky elbukik. Hanem hát a tavarnoki ut derekasan ellensúlyozta a zöldtolasok hadát.

Kilencz óra tájban már csaknem az összes választók bent voltak s a két székértáborból gyalogszerrel, négyes sorokban mentek be a szabadelvű és néppárti táborba, melyeket a templom és a katonákkal által vont kordon választott el egymástól. Általában elmondhatni, hogy a néppárti tábor sokkal nyugtalanabb volt, mint a szabadelvű és ez utóbbiakkal szemben sokszor nagyon provokáló viselkedést tanúsított.

Znamenák Gyula szolgabíró valahogy közejük tévedt, lerántották a lábáról, a zászlórud

leányos apa, — hát nem a leányomat kérdezte, nem arról tudakozódott? Nem azt akarta elvenni?

— Dehogy, van nekem feleségem, meg két gyermekem. Hamvas barátom küldött ide, azt mondta, kitűnő buza van itt eladó.

— Szerencsétlen, — kiált chorusban a családapa s anya — hat leányunk van, de buzánk nincs.

Akkor felültetett Jenő — viszonzá a gabonakereskedő.

A szegény apa, anya hat leányával megtudta, átlátta a rémes valót. Hasztalan sütöttek, főztek, itt nincs kérő.

S a szerencsétlen családapa, a mama, meg a hat fiatal (?) kisasszony, az összenyomott torkát melancholikusan fogdosó szerencsétlen gabonakereskedővel kiáltá:

— Megcsalt Jenő, a nyomorult!

Jenő pedig, ki e cselt kieszközölte, titokban markába nevetett:

— Megbosszultam magam, pénzem is van bőven! — s vigan dudolt el egy jókedvű dalmot.

A kód országából.

„The Majesty“ hajón Harwich és Edinburgh között.

— Irta: Bolgár Lajos. —

Vajmi nagy élvezett nem lehet önre nézve az utazás — úgy vélekedett egy utitársam, midőn a délebed után a hajó alsó kabinjában huzódtam meg, hogy az napi utibenyo-

lándzsás végével véresre verték s csak egy katonatiszt szabadította ki a feldühödt nép kezei közül. A „Budapesti Hírlap“ szerint állítólag kilencz revolvert koboztak volna el a néppártiaktól. Ez azonban nem áll, mert csak egytől vettek el. Fürst kereskedőnek az ablakait mind bevették s a kárt a néppárt fogja megfizetni.

Elsőnek Nagy-Tapolcsány városa szavazott le s így Szulyovszky mindjárt az első község leszavazása után, tizenegy óra tájban tekintélyes számmal rendelkezett. Tizenegy órakor Szulyovszkynak volt: 163, Jandának 36 szavazata. 12 órakor Szulyovszkyra leszavazott 449, Jandára 99. 1 órakor Szulyovszkyra 567, Jandára 171. Egy óra után Janda szavazatának a száma rohamosan növekedett s a különbség mindig kisebb lett, mert a délutáni órákban kerültek sorra a legerősebb néppárti községek. 2 órakor Szulyovszkynak volt 619, Jandának 260 szavazata. 3 órakor Szulyovszkynak volt 711, Jandának 354. 4 órakor Szulyovszkynak 796, Jandának 491. 5 órakor Szulyovszkyra leszavazott 900, Jandára 636. Szóval Janda száma sebesen közeledett Szulyovszkyéhoz, de azt elérni nem tudta s az elnök 1/8 órakor kihirdette a zárórát. A záróra kihirdetésekor Szulyovszkyra leszavaztak meg 27-en s Jandára nehányan. Az elnök fél kilenczkor kihirdette az eredményt, mely szerint Szulyovszky kapott 1116, Janda 857 szavazatot s így Szulyovszky 259 szótöbbséggel megválasztott. A néppárti tábor rendületlenül, kitartóan, kompakt tömegben állott egész az eredmény kihirdetéseig, ennek megtörténte után azonban abczugolva szétszolt.

A bukott fél szélitiben-hosszában beszéli, hogy megtámadja Szulyovszkynak a mandátumát s állítólag maga Janda bejárta volna az erősebb néppárti községeket, s azzal az utasítással látta el hivat, hogy a zászlókat, tollakat csak tegyék el szépen, mert néhány hét múlva új választás lesz. Hát csak tegyék el szépen, ha előbb nem, hát öt év múlva szükség lehet rájuk, ha ugyan addig a zászlót meg nem eszi a moly, a zöld toll pedig meg nem fakul és elveszti zöld színét.

HIREK.

Előfizetési felhívás.

Lapunk részére folyó évi október hó elsejétől kezdődőleg új előfizetést nyitotunk s kérjük tisztelt olvasóinkat, hogy a kiknek előfizetése lejárt, azt megújítani

másaimat papírra tegyem. „Hiszen egész öröme, üdülése kárba vesz, ha közben dolgozik és nem él teljesen a nyugalomnak, a szemlélődésnek“ — „Ez csak Önnek tűnik fel úgy Uram, — mondám — mivel maga is közben nem foglalkoztatja elméjét és higyc meg, sokkalta üdítőben hat, ha nyugalmunkat közbe-közbe megszakítjuk egy kis fáradalommal, mert az örökös tétlenség végül is eltompítja elménket és a megfigyelésre kevésbé teszi fogékonyt. Miután utitársam elem nyújtotta szivartárczáját, melyből egy sötétbarna importált havannát vettem ki, szó - - köszönés nélkül magamra hagyott. Az Angolországban vásárolt szivarok mind drágák és kevés kivétellel mind rosszak, nikotin tartalmuk, alig a szivarra gyújtás után felszivódik és ellepi az ajkát. A tej elkábul tőle . . .

Miközben a kabin ablakait szinte egyetlen ütemben csapkodták a tenger felkorbácsolt hullámai, magam elé terítettem írómapámat és gondtalan munkakedvvel fogtam az napi utleírásomhoz . . .

A continens lakói előtt, ha Angolországot említünk, okvetlen Londont képzelnek alatta, hogy a britt sziget csoportnak egyéb számottevő városai vannak, ha elmondjuk elhiszik ugyan, mint mindent bármily meszesrűt is a különöz Angolországból, de igen keveset olvastak azokról a városokról, a melyek mindegyike külön-külön egy-egy újabb világot tárnak elénk. Bárhol egyebütt a világon a né-

sziveskedjenek. Hátralékos előfizetőinket pedig tisztelettel kérjük tartozásaik kiegyenlítésére, nehogy a lap küldésében fennakadás történjék.

Tisztelettel

a kiadóhivatal.

Választások eredményei. Nagy-Tapolcsányban Dr. Szulyovszky Dezső szabadelvűpárti képviselő győzött 1116 szavazattal Dr. Janda József néppárti 857 szavazata ellenében. Privigyén Dr. Ernszt Sándor néppárti egyhangulag lett megválasztva. A választás október 2-án volt s kilencz órakor Ernszt kézhez vette mandátumát. A választás befejeztével Ernst környezetével bement Nyitra-Zsámbokrétre. Mikor az estéli vonattal visszatért, pártja 300 lampionnal várta az állomáson s úgy kísérte be Privigyére. A választás minden különösebb esemény nélkül végződött. Nyitrán megválasztották Dr. Janits Imrét, eddigi szabadelvűpárti képviselőt 1168 szavazattal Emőd József szabadelvűpárti 759 szavazata ellenében. Nyitra-Zsámbokrétben Rakovszky István néppárti lett megválasztva 935 szavazattal Rudnag Sándor szabadelvűpárti 550 szavazata ellenében. Rakovszkyt megválasztották Csornán is, s így valószínű, hogy Zsámbokrétben új választás lesz. A néppártiak — mint nekünk írják — irtózatosan fanatizálták a népet, a miről egy csomó felvett jegyzőkönyv fog tanuskodni. Aranyos-Moróthon Klobusiczky János 292 szótöbbséggel győzött Linek Lajos néppártival szemben. Verbón Valasek János tót nemzetiségi lett megválasztva Szulyovszky Gusztáv szabadelvű és Chyalbogovszky Ferencz néppárti ellenében. Szeviczen Veszelyovszky Ferencz tót nemzetiségi győzött Friedeczky Timót szabadelvű ellen. Vágújhelyen megválasztott Vietorisz Miklós szabadelvűpárti. Galgócson Gágern Miksa báró néppárti 1575 szavazattal győzött Rudnyánszky Béla szabadelvű 808 szavazata ellenében. Érsekujváron Kovács Pál néppárti lett a győztes Timon Ákos szabadelvűvel szemben. Nagy-Szombat szintén tót nemzetiségi pártit küld Kollár Márton személyében, kit 822 szavazattal választottak meg Halmos néppárti jelölt 447 szavazata ellenében. Szakoleczán Csernoch

pek, a városok magán hordják jellegét azon országnak, melyhez tartoznak, csak épen az angol nép és városok térnek el egymástól egy külszínben, mint jellegzetességben.

Mind ezek az eltérések mélyen gyökeresnek és első sorban nemzetiségi — politikai okokra vezetendők vissza, másodsorban csak következnek többi okok: az egyes városok lakóinak egyetemes foglalkozása egy és ugyanazon kereseti ágazat körül, a tulnyomó létszáma a jólétben levőknek egyes városokban és a teljes nélkülözést szenvedők egy más városban.

— „Utasok a fedélzetre.“ A hajókapitány harsány parancsszava egy matróz által belökött kabinajtómon át, hozzám jutott. Ijedten ejtettem ki a tollat kezemből és pillanatnyi tétovozás után felsiettem a fedélzetre.

— Mentőcsónakokat lebocsájtani! Utasok a fedélzet jobb szélére csoportosuljanak.

„Podgyászt senki se vigyen!“

„Tom Jack a szivatyuhoz, előre.“

Egymást érték a kapitány rendelkezései, mig én a zürzavartól teljesen kábult fejvel elvonszoltattam hangos jajveszélés közben a hajó utasai számára kijelölt helyre. Még csak nem is sejtettem milyen katasztrófa érhetett bennünket. Első pillanatra, azt véltem, hogy a hajó léket kapott, majd pedig, hogy láttam a hajó egyenletes tovairamodását, hogy kalózkodók támadták meg. De mindjárt utána belát-

János néppárti 1235 szavazattal választott meg Horák Ede szabadelvűpárti 529 szavazata ellenében. Csaczn Hieronymi Károly 90 szótöbbséggel győzött a néppárti jelölt ellen Nagy-Bittsén Csörgheő Gyula kereskedelmi államtitkárt 60 szótöbbséggel megválasztották. Stubbyán Justh Ferencz szabadelvű 292 szótöbbséggel győzött Pauliny Tóth Zsigmond nemzetiségivel szemben. Galánthán Horloványi József Ugronpártit 485 szótöbbséggel megválasztották Eszterházy Mihály gróf szabadelvű ellenében. Liptó-Szt.-Miklóson Ruzsák János tót nemzetiségi győzött 1944 szóval Jobb Marcel 954 szavazata ellenében.

Tanitógyűlés. A „Nyitramegyei Általános Tanítótestület“ privigyei járásköre f. évi október hó 15-én a gajdeli népiskola tantermében fogja tartani őszi rendes közgyűlését, melyre az egyesület tagjai, nemkülönben a tanügy iránt érdeklődők ezennel tisztelettel meghívattak. — Gajdel, 1901. évi október hó 1-én. Frimmel Ferencz járásköri elnök.

Tüzesetek. Bajnán f. hó 3-án csütörtök reggel 4 óra tájban Krajcsik Ádám cserépfedelő háza kigyuladt. Ugyanazon községben pénteken délután ismét kigyuladt egy ház ismeretlen okból. — Keroson október 4-én este 8 órakor kigyuladt Mikulik János tulajdonát képező maem a hozzátartozó épületekkel. A kárt 10,000 fortra becsülik. Az épületek biztosítva voltak. A lezajlott képviselő választásnál Mikulik szabadelvű jelöltre szavazott s így nem tűnhetik fel senkinek, ha mi bizonyos összefüggést keresünk e két körülmény között.

Kiszúrták a szemét. Hügyecz József napszamosnak Friedmann boltja előtt kiszúrták az egyik szemét. Állítólag egy szolcsányi ember a tettes. Hügyeczre azért támadt volna rá az illető, mert néppárti toll volt a kalapjába tűzve. A tettest nyomozza a csendőrség.

Agyonverték. Szeptember 29-én a zavadai buesun találkozott Godál József erzsébet mezői béres Kadlecz János 21-éves jáczi napszamosmal a kinek régóta haragosa volt. Godál felbízta pajtásait, hogy csalják ki a faluból Kadleczet. Kadlecz ki is ment velük körülbelül egy kilométernyi távolságra a za-

vadai országútra. Godál és öt társa itt megtámadta Kadleczet egy árokba dobták és botokkal agybe-főbe verték. Godál azután elkergette társait, s ő maga esett neki a szerencsétlen áldozatnak. Szeges czizmájával ráhágott az eszméletlenre, gyomrát annyira összetiporta, hogy Kadlecz, mit az orvosi bonczolás megállapított, gyomorrepedés következtében ott helyszínén meghalt. Másnap találta meg a szántó vető emberek az árokban. Godál Nagytapolcsányban van mint vizsgálati fogoly.

Rablóbanda. Október 2-án, a privigyői választás napján este a nováki állomásra érkeztek Gyuresó Imre jegyző, Vrabel Pál segédjegyző, Hirsch Ede körorvos és Krebsz Emil koresmáros Bélapatakaról. Kocsin mentek tovább és Felső-Lelöczon túl az országúton Pávovszky József nováki postakocsis vezetése alatt több nováki parasztleány megtámadta őket. Az utonállók kövekkel dobálták meg az utasokat és pénzt követeltek tőlük. Ezek, hogy szép szerével megszabadulhassanak, adtak is nekik. Nemsokára ugyanazon az uton jött Verner Adolf a testvérével és az atyjával, továbbá Ferenczy Hugó rudnói segédjegyzővel. Mintán kocsijuk megkésétt, és nem várta őket az állomáson, gyalogosan voltak. Az előbb említett rablóbanda által ezek is megtámadtattak. Szembe is szállottak volna az utonállókkal, de Vernernek az atyja nagyon öreg ember lévén, azt akarták előbb biztonságba helyezni, hogy agyon ne kövessék. Ferenczy Hugó kérte őket, hogy hagyjanak nekik békét, nem jönnek ők a választásról, s hogy ők nem zsidók. Ferenczynek arra a kijelentésére, hogy ő rudnói jegyző, a legények dühösen kiáltották: „A jegyzők még nagyobb gazemberek, mint a zsidók.“ Botokkal és közáporral támadtak újra a legények és pénzt követeltek. Eközben megjött Vernerék kocsija, s a szorongatott utasok felültek és elvágtattak.

A községi előjárók figyelmébe A nyilvános betegápolás költségei fedezéséről szóló (1898. évi XXI. t-cz. 3. §-ának a) pontja értelmében a vagyontalan betegeknek kórházba szállításából felmerült behajthatlan szállítási költségek az országos betegápolási alapot, illetőleg az államkincstárt terhelvén, a beteg szállítását eszközölt község által előlegezett

ezen szállítási költségeket a kórház téríti meg és azt az ápolási költséggel együtt az 1898. évi 133000. számú szabályrendelet értelmében számítja fel. Azon felmerült eset alkalmából, hogy egy állami kórház igazgatósága az előlegező községek javára megküldött betegszállítási költségből annak postára adása alkalmával a portót levonta s hogy ezenfelül az ilyenmü költség-terítvényekről bélyeges nyugtát is kívánt, ezen ügy rendezése céljából a m. kir. belügyminiszter tárgyalást indított s e tárgyalások eredményéhez képest értesítette a törvényhatóságokat, hogy az országos betegápolási alaptól, illetőleg az államkincstártól fedezendő betegszállítási költségtérítvények portómentesen küldendők el az előlegező községeknek és hogy az ily betegszállítási költségtérítvényekről kiállított nyugtatványok az illetéki díjjegyzék 102. tételének r) pontjában foglalt rendelkezés szellemében és annak céljához képes bélyegmentesek.

Szerkesztői üzenetek.

L. L. Nagy-Várad. A választási mozgalmak közepette időnk és erőnk annyira igénybe volt véve, hogy becses küldeményét odig még át sem olvashattuk. De minden valószínűség szerint jövő számunkban hozzuk.

F. F. Gajdel. Légy szíves kérlek a gajdeli tanitógyűlésről annak idején egy kis referátát beküldeni, avagy megbízottad által beküldetni. Baráti üdvözet!

J. K. Czikkét nem adhatjuk közre, mert nagyon politikai izű s nem vesszük magunkra a felelősséget érte, hogy esetleg a mi hátunkat döngessék el miatta. Méltóztassék vele egy politikai lapnál bekopogtatni, mert nagyon is megérdemi a nyomdafestéket. Kérünk társadalmi dolgozatot. Üdvözet!

V. Ö. Nagyvárad. A debreczeni irodalmi társulat által kitüntetett pályaművét magunk is élvezettel olvastuk s azon óhaj támadt fel lelkünkben, vajha minél gyakrabban lehetne szerencsénk élvezetes tárczához. Kérjük, kopogtasson nálunk be minél gyakrabban, szívesen látott — nem vendég — hanem jó barát és ismerős leend. P. L. B. felelős szerkesztőnk leutazott Kolozsvárra egy kicsit vakációzni. Szívvelyes üdvözet.

tam, hogy ez lehetetlen mert a hajó tengeri utja Harwich és Edinburgh között olyan biztos, hogy ilyen fajta merénylettől, mint akár Budapesten egy omnibusz az Andrássy uton világos nappal. (Éjjel nem merném meg kockáztatni e hasonlatosságot)

Végtelen tanakodásomból végre maga a helyzet segített ki, nagy rémületemre, sűrű fekete füstgombolyagok törtek elő a hajó déli részéből, hol a podgyászok és a hajó anyagi szükségletei: szén, petróleum és a konyhaszükségletei voltak felhalmozva.

Egy pillanat alatt felismertem a helyzet végtelen komolyságát: a hajó lángokba áll, a vizen tűz halállal pusztulok el! Első bántó gondolatom az volt, hogy azt sem fogják tudni, hogy veszttem el.

Csak most kárhoztattam magam, hogy oly könnyelműen határoztam el erre a kirándulás számba menő tengeri utra magam, anélkül, hogy akár megirtam volna szándokomat lapomnak, vagy hátra hagytam volna megállapított utiirányomat. Most senki még csak nem is fogja sejteni mikénti eltűnésemet. Végtelen csüggedés vett erőt rajtam. Már úgy éreztem, hogy a lángok testemet érintik, meleg, szuró fájdalom járta át valómat . . .

Elmémet néhány pillanat alatt ezer gond és emlékezés zaklatta, visszagondoltam még néhány perc előtti gondtalan, reménytelen jó létemre és ime most egy váratlan esemény folytán vége mindennek.

S meghalni? Eltemtve lenni „csendes részvét“ nélkül „koszoruk mellőzésével“. Nem ilyet nem kértem volna soha, ha rendes körülmények között tettett volna az urak magához szólítani. S mennyi jó barátnak hasad meg a szíve, hogy könnyek között nem mondhatja el koporsóm felett bucsubeszédét. Szörnyű így elpusztulni.

Ily halálért nem volt érdemes élni és pláne harmincz esztendeig várni rá.

És aztán mennyi ansichts kártyát irhatam volna még meg és most mindennek vége.

Csak egy jóleső érzés békitett ki némileg sorsommal, amikor hitelezőimre gondoltam . . .

Sokáig ez az érzés sem csillapíthatta kínos lelki vergődésemet, a kapitány hangja magához térített.

— A férfi utasok a viztartóhoz siessenek és segítsenek az oltásnál! —

Rendetlen tömegben siettünk a mentő munkához, de kapkodó, lármás, bizonytalan tevékenységünkkel inkább meggátoltuk, mint segítettük a legénységet munkájában. A tűz mindinkább terjedt a hajó fél oldala lángban állott, még csak néhány lépés és a gépézetet érik a lángok.

A legénység is kezdé elveszteni fejét, a fegyelem felbomlott, mindenki csak a saját életének megmentésére gondolt. A kapitány szava a nagy zürzavarban elveszett, senki sem ügyelt többé rá. Utasok és legénység vegyest a mentő csónakok felé szaladtak, az erősebb

elűtötte a gyengébbet és testük felett tapodtak át a többi menekülők.

Engem az emberáradat magával ragadott, hiába igyekeztem utat vágni magamnak a forróság és a füst elvette eszméletemet, erőtlenség engedtem át magam a tömeg akaratának.

Kiszenvedtem, mielőtt a borzalmas halál elért volna, egész testemet bénaság szállotta meg, behunytam szemeim és imádkoztam . . .

Csendes szendérgésomból utitársam keltett fel, megérintve vállamat.

— Ön ugyancsak sokat dolgozhatott, hogy munkaközben érte el az álom. Nem jól teszi!

Megrázkódtam, aztán gyors mozdulattal össze raktam a kiterített mappát, hogy utitársam előtt elrejtsem az alig bekezdett iratsorokat.

— „Igaza lehet“ — válaszoltam — magam sem tudom, hogy történt . . . a munka kimerített . . . de most rendelkezésére állok egész estig“

— Azaz hogy esteebédhez megyünk, reményem étvágyát nem aludta el. — Azzal karonfogott és felségített a fedélzetre.

Amint kiléptem, talpam alatt recsegett valami, megnéztem, egy alig bekezdett szivar hevert a padlón.

Kedves olvasóim pedig bocsássanak meg, ha egy érdekes utileírás helyett egy rossz szivar okozta rossz álmodat adom közzé.

Közgazdaság.

A biztosítási ügy rendezése.

Akinok csak valaha is volt biztosítási ügyekkel dolga, igen jól tudja, hogy a biztosítási ügy rendezésére nálunk milyen égető szükség van. Talán az összes többi üzletágaknál együtvéve sem merült fel annyi panasza, mint a biztosítási ügyleteknél, amely körülmény aztán azt eredményezte, hogy a magyar közönség amennyire csak lehetett elkerülte a biztosítást, mi által nem egy esetben érzékeny kárt szenvedett az is, a ki más körülmények között szívesen fizette volna a biztosítás költségeit.

Különösen a szerződéses kötésében járattalan gazdák tudatlanságát használták fel az élelmes ügynökök, gyakran és akárhányszor előfordult, hogy a megrendelőt az általa aláírt kötelezvény alapján olyan díjak fizetésére kényszerítették, amilyenre ha idejekorán felvilágosítják, soha sem kötelezte volna magát.

Az ilyen és e fajta vizasságok megszüntetését célozza az a nemrégiben megszerkesztett törvénytervezet, mely a magyar biztosítási ügyletek kötésének megrendszabályozásával a biztosítás fellendülését és nagyobb elterjedését akarja előmozdítani. Régi bajok gyökeres orvoslása ennek a becses munkának mindegyik szakasza, mely azonban néhol talán a kelleltnél szigorubb intézkedéseket is akar életbe léptetni.

A közelmúltban foglalkozott ezzel a törvénytervezettel az Országos Kereskedelmi és Iparcsarnok választmánya is Matlekovics Sándor elnöke alatt, s a megindult részletes vitában részt vettek a fővárosi kereskedelmi világ legkiválóbb szaktekinetelyei. Legbehatóbban a létesítendő állami hivatal jogkörének megállapítását vitatták meg, mert a törvénytervezet által reá ruházandó jogkört nagyon tulajdonságosnak tartják. Nem akarják elfogadni, hogy az állami hivatal döntése végérvényes határozat legyen, melyet megfélebbezni nem lehet, mert ilyen hatáskörrel csak a bíróság bírhat, éppen

azért azt tanácsolják, hogy egy biztosítási tanács alkottassék mely a bíróságoknak szakismeretet igénylő kérdések eldöntése és megvilágításában felvilágosítással szolgáljon.

Minden esetre a legüdvösebb az volna az egész dologban, ha a törvénytervezet mielőbb törvénynyé válna, mert különösen a vidéken hallaszhatatlanul szükséges a biztosítási ügy rendezése.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Kiadó és lapfoglaló:
a szerkesztőség.

1063/901. tkvi szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bíróság közzé teszi, hogy **Ponisz János** szécsi lakos végrehajthatónak **Semrinecz** szül. **Duchony Anna** és **Homola** szül. **Semrinecz Lucia** elleni 70 korona tőke és jár. kielégítése iránti végrehajthatási ügyében a területéhez tartozó **Dizsén** község 18 sz. tjkvében foglalt 1 1--115 sor teleknek B. 4. 5. alatt **Semrinecz** szül. **Duchony Annát** és **Homola** szül. **Semrinecz Lucziát** illető 3/4 részre **1901 évi október hó 17-ik napjának délelőtti 10 órákor** **Dizsén** község házában 663 korona kikiáltási ár és 66 kor. 30 fillér bánatpénz lététele mellett becsáron alul is elárvereztetni fog.

A vételár az árverés napjától számított 30, 60, 90 nap alatt három egyenlő részletben 5% kamattal együtt a bírói letéptéztárba fizetendő, a bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíthatni.

Az árverési feltételek a bíróságnál, valamint fent nevezett község előjáróságánál megtekinthetők.

Kelt Privigyén, a kir. bíróság mint telek-könyvi hatóságnál, 1091. évi július hó 15-én.

Dr. Musotter,

kir. albiró.

431. szám.

1901.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. tcz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nyitrai kir. törvényszék 1900. évi 9660 sz. végzése következtében **Dr. Munk Mór** ügyvéd által képviselt **Löwit R. st. javára Schlessinger József** ellen 223 korona 12 fill. s jár. erejéig 1900. jul. hó 10 én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 842 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: árpa, cukorrépa és krumpliból álló függő termés nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a nagytapolesányi kir. járásbíróság 1901 évi V. II. 231/4. számú végzése folytán 223 korona 12 fill. tőkekövetelés, ennek 1900 év márczius hó 10 napjától járó 6% kamatai, és eddig összesen 68 kor. 20 fill. lérben bíróilag már megállapított költségek erejéig **Nyitra-Zerdahelyen** leendő eszközölsére **1901. évi október hó 14. napjának délelőtti 8 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a veni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. törvénycikk 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Nagy-Tapolesány, 1901. évi szeptember hó 28-ik napján.

Klobusiczky Kálmán,
kir. járásbírósági végrehajtó.

CZIGLÉNYI JÓZSEF

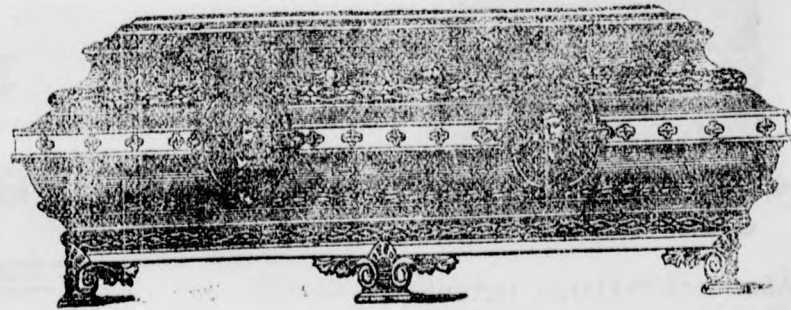
épület- butor- és mű-asztalos

első nagytapolesányi temetkezési vállalkozó

Nagy-Tapolesány, Korosi-utca (saját ház).

Raktáron tart: kész diszes **butorokat**. (Faragott-barokk- és ó-német stílusban); kész fa- és érczoporsókat s mindenféle temetkezési cikkeket.

Diszes koszorúkat és szalagokat.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség
becses tudomására hozni, hogy

Confectió,- valamint férfi- és női
divatáru és fehérnemű raktáromat

tetemesen megnagyobbitottam és a leg-
ujabb divat szerint rendeztem be. Egy-
uttal felhívom a n. é. közönség figyelmét

mindennemű rövidáruimra

és különösen

Karlsbadi czipőraktáromra,

mely úgy minőség, valamint tetszetős
forma tekintetében felülmulhatatlan.

Tisztelettel

BERNFELD ADOLF,
divatáru kereskedő.

Ruha szükségletének

beszerzése alkalmával az illető szabómesternél
csakis

**Munk „Moravia“ szövetáru-
házának mintakönyvét kérje!**

Ha izléses és jó gyapjuszövetet akar, úgy e
mintagyűjteményben a legkényesebb izlésnek is
megfelelő választékot talál!

Hirdetések jutányos áron

vétetnek fel a

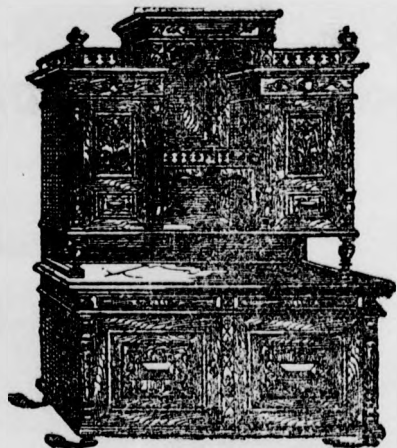
„Nyitra völgyi Lap“

kiadóhivatalában,

Nagy-Tapolcsányban, Fő-tér.

Az Első Nagytapolcsányi Butorraktár.

Hartenstein és Berliner.

A n. é. vevő közönség szives figyelmét felhívjuk a Nagy-
Tapolcsányban (Főtér 20 sz. alatti Munk József-féle ház I.
emeletén) lévő „Első Nagytapolcsányi Butorraktár“ törv.
bejegyzelt cég aiatli

**nagy
butorraktárunkra.**

Állandóan raktáron tartunk:

== Ebédlő-, háló-, szalon-, előszoba- és konyha-berendezéseket. ==

Vasbutorok, löszőr és afrikmatraczók, képek, tükrök valamint tömören hajlitott fabutorok

állandón kaphatók.

Arcképeknek a legújabb módszer szerinti nagyítását aquarell kivitelben is elvállaljuk.

A n. é. közönség szives támogatását kérve, maradunk

kiváló tisztelettel

Hartenstein és Berliner